

Klara BARIĆ, Zvonimir OSTOJIĆ, Valentina ŠOŠTARČIĆ, Maja ŠČEPANOVIĆ
Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet, Zavod za herbologiju
kbaric@agr.hr

KOROVNA FLORA VINOGRADA

SAŽETAK

Korovna flora vinograda dijeli se s gledišta sezonske dinamike nicanja na zimsko-proljetne (ozime), proljetno-ljetne i kasnoljetne korove. Ozimi korovi imaju prostratni tip rasta, niskog su habitusa i najčešće ne nanose štete jer je vinova loza u vrijeme njihova razvoja u fazi mirovanja. Najveće štete nanose proljetno-ljetni i kasnoljetni korovi. Štete od korova mogu biti izravne i neizravne. Izravne štete (oduzimanje hraniva, vode, svjetlosti i prostora) više su izražene u mladom nasadu, a neizravne štete više su izražene u etabliranu nasadu (ometaju aplikaciju sredstava za zaštitu, usporavaju provjetravanje i cirkulaciju zraka u nasadu, domaćini su štetnim makro i mikroorganizmima, i dr.).

KOROVNA FLORA I ŠTETE OD KOROVA

Vinova loza višegodišnja je kultura, odnosno trajni nasad. Zbog toga se u nasadu u ciklusima smjenjuje velik broj različitih korovnih vrsta. Stoga s praktičnog gledišta korovnu floru vinograda dijelimo prema sezonskoj dinamici nicanja:

- zimsko-proljetni korovi
- proljetno-ljetni korovi
- kasnoljetni, odnosno jesenski korovi.

Na sastav korovne flore utječu agrotehničke mjere (način obrade tla, gnojidba, primjena herbicida, zatravljanje, košnja) i način uzgoja (uzgojni oblik, međuredni razmak i razmak u redu).

U **zimsko-proljetne** korove pripadaju: mišjakinja – *Stellaria media*, crvena mrtva koprija – *Lamium purpureum*, pastirska torbica – *Capsella bursa-pastoris*, perzijska čestoslavica – *Veronica persica*, bršljanolisna čestoslavica – *Veronica hederifolia*, gorčica – *Sinapis arvensis*, kostriš – *Senecio vulgaris*, kamilica – *Matricaria chamomilla*, jarmen – *Anthemis arvensis*, kostriš – *Senecio vulgaris*, obični grbak – *Rorippa sylvestris*, jednogodišnja vlasnjača – *Poa annua*, ljulj – *Lolium temulentum*, puzajuća petoprsta – *Potentilla reptans*, dobričica – *Glechoma hederacea*. Ovisno o području uzgoja, odnosno pedoklimatskim uvjetima, javljaju se i brojne druge vrste.

Zimsko-proljetni, odnosno ozimi korovi niču u jesen ili rano u proljeće. Imaju sposobnost prezimljavanja, a tijekom zime sporo se razvijaju. Uglavnom već u rano proljeće završavaju svoj životni ciklus (slika 1). Vinova loza u vrijeme pojave i većeg dijela vegetacije ovih korova miruje, stoga u pravilu ne nanose

nikakve štete. Čak imaju i prednost jer gustom korjenovom mrežom na nagnutu terenu priječe eroziju. Stoga ih nije potrebno suzbijati.

U skupinu **proljetno-ljetnih** i **kasnojletnih** korova pripada velik broj jednogodišnjih vrsta: loboda – *Chenopodium album*, šćir – *Amaranthus retroflexus*, visoka hudoljetnica – *Erigeron canadensis*, konica – *Galinsoga parviflora*, ptičji dvornik – *Polygonum aviculare*, uzlati dvornik – *Polygonum lapathifolium*, dvornici – *Polygonum spp.*, crna pomoćnica – *Solanum nigrum*, tušt – *Portulaca oleracea*, svinjak – *Sonchus oleraceus*, kostrva – *Echinochloa crus-galli*, sivi muhar – *Setaria glauca*, zeleni muhar – *Setaria viridis*, svračica – *Digitaria sanguinalis* te nekolicina važnih višegodišnjih vrsta: osjak – *Cirsium arvense*, slak – *Convolvulus arvensis*, ladolež – *Calystegia sepium*, maslačak – *Taraxacum officinale*, poljska preslica – *Equisetum arvense* kopriva – *Urtica dioica*, štavelji – *Rumex spp.*, pirika – *Agropyron repens*, troskot – *Cynodon dactylon*, divlji sirak – *Sorghum halepense*.

Proljetno-ljetni i ljetni korovi znatno su višeg i jačeg habitusa, zbog čega nanose puno veće štete nego ozimi korovi i redovito ih treba suzbijati. Smjenjivanje i poklapanje pojedinih aspekata korova uglavnom ovisi o vremenskim prilikama i području uzgoja vinove loze.

Štete su od korova u nasadu vinove loze dvojake, izravne i neizravne. **Izravne štete** više su izražene u mladom nasadu jer korovi rastu brže od kulture te im oduzimaju vodu, hraniva, prostor i svjetlo, čime ometaju razvoj i etabliranje tek uspostavljena nasada.

Neizravne štete posebno su značajne u etabliranu (višegodišnjem) nasadu, i brojne su:

- Neke su korovne vrste domaćini uzročnicima bolesti, virusima i štetnicima koji parazitiraju na vinovoj lozi.
- Sklonište su miševima, voluharicama i drugim štetnim glodavcima.
- Visokim habitusom usporavaju provjetranje i cirkulaciju zraka u nasadu, što stvara povoljne uvjete za jači razvoj bolesti (slika 2).
- Korovi visokog habitusa (kanadska hudoljetnica, loboda, šćir, osjak, slak i dr.) zasjenjuju vinovu lozu te oduzimaju svjetlost, čime usporavaju zriobu grožđa.
- Jednako tako smanjuju kvalitetu aplikacije fungicidnih i insekticidnih sredstava, odnosno sprječavaju dospijeće škropiva na nadzemnu masu vinove

Slika 1. Vinograd zakorovljen ozimim korovima (Snimio: Z. Ostojić)

loze.

- Tijekom obavljanja ručnih radova ometaju prolazak radnika i strojeva kroz nasad.

Iz navedenoga se može zaključiti da je suzbijanje korova u vinogradu nužna mjera.

Slika 2. Zakorovljen nasad slakom (lijevo) i osjakom (desno) (Snimio: Z. Ostojić)

LITERATURA

- Barić, K. (2010.).** Ozima korovna flora vinograda. *Gospodarski list* 7, 61
- Ostojić, Z. (2006.).** Korovi. U: *Štetočinke vinove loze*. Zrinski, Čakovec, str. 23-32.
- Ostojić, Z. (2005.).** Korovna flora i mjere borbe protiv korova u vinogradima. *Vinski krug* 1, 28-29.
- Šćepanović, M. (2006.).** Štete od višegodišnjih korova. *Gospodarski list* 13-14, 57-58
- Šćepanović, M., Galzina, N. (2009.).** Korovna flora vinograda. *Glasilo biljne zaštite* 6, 381-388

Stručni rad